Spinning Semiotic Chains.
Theories of Truth and Their Common
Translative Understructure

Abstract

Translation is a concept-catalyst; a thread leading through the labyrinth of the foreign, which bestows a key to the gates of understanding. In the following study, its synthesising potential will be proven once more. The idea will be grafted on the field of a philosophical debate, and specifically, on the history of philosophical enquiry into the sense of truth. The aim of the research is to demonstrate that each of the five major theories – the correspondence, coherence, pragmatic, deflationary and semantic one – all encapsulate an element which should be identified as translation process. Initially then, the procedure itself will be characterised with a set of typical features which allow one to classify a given activity as translative. Subsequently, this activity will be localised in texts which are considered to be the classical formulations of each theory, that is in Russell, Moore and Austin's for the correspondence, Joachim and Blanshard's for coherence, Peirce and James's for pragmatic, Frege and Ramsey's for deflationist, and Tarski and Davidson's for the semantic theory. The analysis leads to a reflection that a crucial ingredient in the idea of truth lies in the depth of the subject's consciousness, where a sensitive touch of perception for the first time encounters the foreign. Translation process which runs through this perimeter will be exposed and highlighted, so that its presence could be duly recognised – it seems indispensable in every situation which requires work of a translator, but perhaps especially when it is their role that determines the meaning of truth. The research is enwreathed with a model which may serve as a linchpin for constructing a new theory of truth, based entirely and explicitly on the idea of translation.

Splatając łańcuchy znaków.
Teorie prawdy i ich wspólny translacyjny fundament.

Abstrakt

Translacja to pojęcie-katalizator; nić, która wiedzie przez labirynt tego, co obce do bram zrozumienia. W niniejszej pracy syntezujący potencjał przekładu zostanie w szczególny sposób uwznioślony. Tłumaczenie będzie tu odnalezione na gruncie filozoficznym – w historii rozwoju filozoficznej refleksji nad sensem prawdy. Celem badania jest wykazanie, iż każda z głównych teorii prawdy – korespondencyjna, koherencyjna, pragmatyczna, deflacyjna oraz semantyczna – zawiera element, który należy utożsamiać z procesem przekładu. Na początku zatem, sam proces zostanie scharakteryzowany za pomocą cech, które pozwalają sklasyfikować daną czynność jako rodzaj translacji. Następnie obecność i rola owego procesu zostanie wykazana w tekstach, które stanowią klasyczne sformułowania każdej z wybranych teorii. Zatem do rekonstrukcji ujęcia korespondencyjnego wykorzystane zostaną prace B. Russella, J. L. Austina oraz G.E. Moore'a, w przypadku teorii koherencyjnej teksty H.H. Joachima oraz B. Blancharda, dla ujęcia pragmatycznego teksty C.S. Peirce'a oraz W. Jamesa, dla perspektywy deflacyjnej analizy G. Fregego oraz F. Ramseya, wreszcie prace A. Tarskiego oraz D. Davidsona jako twórców teorii semantycznej. Analiza prowadzi do refleksji, iż kluczowy element konieczny do zrozumienia pojęcia prawdy leży w głębi świadomości podmiotu, gdzie dotyk percepcji po raz pierwszy napotyka to, co nieznane. Przez granicę między nimi przebiega proces translacji, który zostanie w niniejszym badaniu wyeksponowany, tak aby jego znaczenie mogło zostać należycie docenione. To rozpoznanie wagi przekładu wydaje się konieczne nie tylko w każdej sytuacji, która wymaga obecności tłumacza, ale być może przede wszystkim wtedy, gdy to właśnie jego rola determinuje sens prawdy. Analiza zwieńczona jest konstrukcją modelu, który stanowi podstawę do sformułowania nowej teorii prawdy, w całości opartej na fundamencie translacyjnym.